

Evaluarea economică în HTA

Introducere

Evaluarea impactului oricărei tehnologii necesită informații cuprinzătoare care reflectă potențialele efecte ale acesteia în cadrul sistemului de sănătate sau al societății. O analiză bună implică utilizarea consultanței experților și metode din diferite discipline, utilizate pentru obținerea datelor.

Rolul din ce în ce mai pregnant al economiei în politicile de sănătate și deciziile legate de sănătate este destul de controversat. Într-o lume cu resurse infinite pentru sănătate și îngrijirea medicală, evaluarea economică ar juca un rol minor. În sistemele de sănătate din „lumea reală”, însă, în care este necesară alocarea unor resurse limitate, evaluarea economică poate furniza informații care facilitează sarcina factorilor de decizie.

În plus față de aspectele ținând de metodologia evaluării economice, contextul în care va fi utilizată evaluarea și perspectivele din care va fi efectuată aceasta (de exemplu alegerea costurilor și beneficiilor care vor fi luate în considerare) sunt esențiale pentru utilizarea evaluării economice în evaluarea tehnologiilor medicale (HTA).

Evaluarea economică: Compararea alternativelor relevante

Evaluarea economică reprezintă o comparație a costurilor și consecințelor a cel puțin două alternative. Acolo unde este vorba despre noi tehnologii, o evaluare economică va compara, în mod normal, noua tehnologie cu standardul curent de îngrijire medicală. Evaluarea economică este deseori numită „analiză a eficienței costurilor”, deoarece reprezintă o

analiză combinată a costurilor și eficienței clinice. Este important de subliniat că analiza nu este efectuată asupra costurilor asociate unei boli, ci asupra modului în care costurile respective s-ar putea schimba ca rezultat al utilizării noului medicament.

Firește, soluția ideală ar consta în reducerea costurilor și îmbunătățirea rezultatelor medicale importante pentru pacienți. La evaluarea modului în care costurile s-ar putea schimba prin utilizarea noului medicament, este important, de asemenea, să fie aleasă comparația corectă. Dacă un nou medicament este comparat cu o alternativă foarte scumpă și rareori utilizată, acesta va părea mai atractiv, însă comparația ar fi eronată. Pentru asocierea efectelor medicale și a costurilor, trebuie să dispunem de informații cuprinzătoare privind ambele elemente. Factorii de decizie trebuie să înțeleagă diferențele dintre noul medicament și tratamentul care reprezintă standardul curent de îngrijire medicală, precum și implicațiile economice ale acestor diferențe.

Examinarea tuturor costurilor relevante

Prima etapă a unei analize de „eficiență a costurilor” constă în estimarea costurilor.

Costurile sunt calculate pe baza resurselor precum:

- Unitățile cantitative de medicament
- Numărul de dispozitive
- Orele de muncă
- Timpul de activitate al unităților medicale

Costul unitar este costul suportat pentru producerea, depozitarea și comercializarea unei unități dintr-un anumit produs; costul unitar include toate costurile fixe și

variabile implicate în producție. În mod ideal, costurile unitare reprezintă un mijloc standard de măsurare a valorii reale a unui produs; în practică, însă, acestea sunt deseori estimate pe baza sondajelor sau a datelor de contabilitate.

Calculul costurilor unei resurse trebuie efectuat într-o manieră clară și transparentă, prin metode adecvate de calcul al costurilor. De exemplu, la calcularea costurilor serviciilor medicale, este necesară distincția atentă între „onorarii” (sumele facturate de către medic) și „costuri” (prețul efectiv al acestor servicii), în special acolo unde medicii pot percepe onorarii diferite de la populații diferite sau furnizori de asigurări diferiți.

Economiștii trebuie să decidă ce costuri trebuie incluse în evaluare. De exemplu, capacitatea redusă de muncă determină pierderi de productivitate: Cei care nu pot lucra nu obțin venituri și nu contribuie la economia societății (de exemplu, în calitate de contribuabili). Dacă analiza este efectuată din perspectiva unei unități medicale, de exemplu a unui spital, este posibil ca aceste costuri să nu fie incluse. Chiar și între evaluările bazate pe o anumită situație particulară, costurile și rezultatele pot prezenta diferențe importante sau pot fi aplicate incorect.

Utilizarea unei abordări standard

Dat fiind acest potențial de variație, este esențial pentru o evaluare de înaltă calitate ca raționamentele care stau la baza estimării costurilor și rezultatelor medicale, precum și sursele de date utilizate pentru evaluarea acestora, să fie clar documentate. Numeroase sisteme de sănătate au dezvoltat ghiduri de evaluare economică. Acestea permit evitarea situațiilor în care evaluarea unei tehnologii pare mai atrăgătoare decât alta doar pentru că analistul a utilizat presupuneri și abordări diferite în timpul evaluării.

O bază de date cu astfel de îndrumări este menținută în

prezent de către Societatea Internațională de Farmacoeconomie și Studiu al Rezultatelor (International Society For Pharmacoeconomics and Outcomes Research – ISPOR)¹. În ciuda disponibilității acestor îndrumări, multe din ele nu sunt respectate corespunzător. Acest lucru poate cauza concluzii inconsecvente, excesiv de favorabile sau excesiv de nefavorabile în anumite cazuri.

Evaluarea corectă a eficienței clinice

Odată ce toate costurile au fost identificate și calculate, analiștii trebuie să compare costurile diferitelor opțiuni cu eficiența clinică a acestora. Pentru o analiză a eficienței costurilor, este necesară o analiză a eficienței clinice. În anumite cazuri, cei care analizează noi medicamente pot fi tentați să presupună că un nou medicament funcționează la fel de bine ca alternativele disponibile și să se concentreze numai pe costuri. Deși acesta poate părea un mod eficient de examinare a valorii unui nou medicament, în realitate, noile medicamente sunt rareori „echivalente” cu alte medicamente.

Examinarea metodelor și rezultatelor

Analiza economică se poate baza pe informații din numeroase surse. Există numeroase aspecte care pot fi afectate de către un medicament nou și fiecare dintre acestea trebuie evaluat și analizat corect. Analiza costurilor poate necesita, de asemenea, proceduri de compensare a inflației sau a altor factori. Deseori, nu există o singură modalitate corectă de a combina datele; o evaluare corectă va utiliza mai multe abordări și va compara modurile în care metodele de analiză alese afectează rezultatele.

Deși o analiză de eficiență a costurilor poate fi bazată pe costurile și rezultatele observate prin intermediul unui singur studiu, aceasta se întâmplă rareori. Cel mai adesea, analizele se bazează pe mai multe surse diferite de informații, aceste informații fiind procesate matematic.

Cel mai bun mod în care un organism de HTA poate asigura o analiză echilibrată, care respectă criteriile aplicabile, este de a efectua evaluarea economică de la bun început. Acest lucru poate fi, însă, o opțiune costisitoare atât în termeni financiari, cât și în termeni de timp. Este posibil, de asemenea, ca organismele de HTA să nu dispună de informațiile sau cunoștințele esențiale deținute de către producător. Deși unele dintre organismele de HTA își creează propriile modele și analize, majoritatea nu aleg această opțiune, din cauza timpului și costurilor necesare.

Pentru evaluarea utilității unei analize de eficiență a costurilor, pot fi de folos întrebările de mai jos:

1. Au fost comparate alternativele corecte?
2. Au fost incluse în calcul toate costurile relevante?
3. Au fost utilizate criteriile?
4. Care a fost sursa informațiilor privind eficiența?
5. A fost efectuat un studiu original sau aceasta este o verificare a analizei efectuate de producător?

Referințe

1. International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (2015). *Pharmacoeconomic Guidelines around the World*. Retrieved 16 July, 2021, from <https://web.archive.org/web/20161002064949/http://www.ispor.org/peguidelines/index.asp>